Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/183

2026 2 27

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2026/183

2026 m. sausio 9 d.

dėl Europos Sąjungos ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos laikinojo susitarimo dėl prekybos pasirašymo ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį, 100 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 1999 m. rugsėjo 13 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Pietų Amerikos šalių bendrąja rinka (Mercosur) ir jos šalimis esančiomis valstybėmis dėl susitarimo, kurį sudarytų politinės, bendradarbiavimo ir prekybos dalys. Derybos buvo sėkmingai užbaigtos 2024 m. gruodžio 6 d.;

(2) derybų rezultatas – dvi lygiagrečios teisinės priemonės. Pirmoji – Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimas (toliau – ES ir Mercosur partnerystės susitarimas), apimantis politinio dialogo ir bendradarbiavimo ramstį bei prekybos ir investicijų ramstį. Antroji priemonė – Europos Sąjungos ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos laikinasis susitarimas dėl prekybos (toliau – Susitarimas), apimantis prekybos ir investicijų liberalizavimą. Susitarimas nustos galioti ir bus pakeistas ES ir Mercosur partnerystės susitarimu, kai pastarasis įsigalios;

(3) kol bus priimtas ir įsigalios konkretus Sąjungos teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo įgyvendinama ES ir Mercosur partnerystės susitarimo bei Susitarimo dvišalė apsaugos sąlyga dėl žemės ūkio produktų, ir siekiant Sąjungai sudaryti sąlygas imtis skubių ir efektyvių veiksmų, kad būtų apsaugoti jos interesai pagal ES ir Mercosur partnerystės susitarimą arba Susitarimą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai įgyvendinimo reglamentais priimti dvišales žemės ūkio apsaugos priemones, kurios dera atitinkamai su ES ir Mercosur partnerystės susitarimo ar Susitarimo nuostatomis (toliau – dvišalės apsaugos priemonės). Jautrių importui žemės ūkio produktų atveju dvišales apsaugos priemones Komisija turėtų priimti taip pat laikydamasi sąlygų, nustatytų šiame sprendime;

(4) Komisija turėtų išsamiai ir laiku informuoti Tarybą apie savo ketinimą priimti dvišales apsaugos priemones, kad Taryboje būtų galima prasmingai pasikeisti nuomonėmis. Komisija į pareikštas nuomones turėtų visapusiškai atsižvelgti. Komisija taip pat turėtų atitinkamai informuoti Europos Parlamentą;

(5) turėtų būti numatyta galimybė vienai ar daugiau valstybių narių prašyti Komisijos priimti dvišales apsaugos priemones, laikantis Susitarime nustatytų sąlygų, o jautrių importui žemės ūkio produktų atveju – nustatytų šiame sprendime. Jei Komisija tokį prašymą atmestų, ji turėtų laiku pranešti Tarybai apie tokio atmetimo priežastis;

(6) todėl Susitarimas turėtų būti pasirašytas;

(7) vadovaujantis Susitarimo 23.3 straipsniu, Sąjunga ir viena ar daugiau Susitarimo šalimis esančių Mercosur valstybių (toliau – Susitarimą pasirašiusios Mercosur valstybės) turėtų Susitarimą tarpusavyje taikyti laikinai, kol jis įsigalios,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgaliojama pasirašyti Europos Sąjungos ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos laikinąjį susitarimą dėl prekybos ([1]), su sąlyga, kad tas Susitarimas bus sudarytas.

2 straipsnis

1. Kol bus priimtas ir įsigalios konkretus Sąjungos teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo įgyvendinama ES ir Mercosur partnerystės susitarimo bei Susitarimo dvišalė apsaugos sąlyga dėl žemės ūkio produktų, Komisija įgyvendinimo reglamentais gali priimti dvišales apsaugos priemones, kurios atitinka Susitarimo 9 skyriuje ir šiame sprendime nustatytas sąlygas.

2. Komisija atidžiai stebi jautrių importui žemės ūkio produktų, t. y. produktų, kuriems taikomos Sąjungos tarifinės kvotos pagal Susitarimo 2-A priedo (Muitų tarifų panaikinimo sąrašas) B skirsnį, rinką, visų pirma su Mercosur susijusias importo ir eksporto tendencijas, gamybos ir kainų pokyčius.

Komisija, remdamasi tokia stebėsena, nedelsdama įvertina padėtį rinkoje, galimą atitinkamų jautrių importui žemės ūkio produktų importo padidėjimą susiedama su pokyčiais, kiek tai susiję su gamyba ir (arba) vartojimu, kainomis ir rinkos dalimis Sąjungos rinkoje, taip pat eksportu iš Sąjungos.

Komisija kas šešis mėnesius teikia Europos Parlamentui ir Tarybai stebėsenos ataskaitą, kurioje įvertinama, koks importo poveikis jautriems importui žemės ūkio produktams, be kita ko, vienoje ar keliose valstybėse narėse.

3. Jei yra pakankamai *prima facie* įrodymų, visų pirma gautų atlikus 2 dalyje nurodytą stebėseną ir rinkos padėties vertinimą, dėl didelės žalos arba didelės žalos grėsmės Sąjungos pramonei, gaminančiai jautrius importui žemės ūkio produktus, įskaitant atvejus, kai tokia žala arba jos grėsmė yra geografiškai sutelkta vienoje ar daugiau valstybių narių, Komisija nedelsdama pradeda tyrimą vienos ar daugiau valstybių narių arba bet kurio juridinio asmens ar asociacijos, veikiančių atitinkamame sektoriuje veikiančios Sąjungos pramonės vardu, prašymu.

4. Šiame straipsnyje „Sąjungos pramonė“ – panašių arba tiesiogiai konkuruojančių atitinkamų produktų Sąjungos gamintojai.

5. Komisija pirmiausia išnagrinėja, ar yra *prima facie* didelės žalos arba didelės žalos grėsmės Sąjungos pramonei įrodymų tais atvejais, kai staiga padidėja importas arba kainos sumažėja vienoje ar daugiau valstybių narių, arba kai produkto importas staiga padidėja arba jo kainos sumažėja, o Sąjungos pramonė daugiausia įsisteigusi vienoje ar daugiau valstybių narių.

Jei nėra priešingų požymių, Komisija tam tikro produkto, kuriam taikoma tarifinė kvota, importo iš Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių lengvatinėmis sąlygomis apimties padidėjimą paprastai daugiau kaip 5 %, palyginti su praėjusiais metais, laiko *prima facie* didelės žalos arba didelės žalos grėsmės Sąjungos pramonei įrodymu, jei tuo pačiu metu vidutinė tokio importo iš Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių kaina paprastai yra bent 5 % mažesnė už atitinkamą vidutinę panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų vidaus rinkos kainą per tą patį laikotarpį.

6. Jei nėra priešingų požymių, Komisija tam tikro produkto, kuriam taikoma tarifinė kvota, importo iš Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių į Sąjungą lengvatinėmis sąlygomis vidutinės kainos sumažėjimą paprastai daugiau nei 5 %, palyginti su praėjusiais metais, laiko *prima facie* didelės žalos arba didelės žalos grėsmės Sąjungos pramonei įrodymu, jei tuo pačiu metu vidutinė to produkto importo iš Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių kaina paprastai yra bent 5 % mažesnė už atitinkamą vidutinę panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų vidaus rinkos kainą per tą patį laikotarpį.

7. Komisija nedelsdama arba nedvejodama, o jautrių importui žemės ūkio produktų atveju – ne vėliau kaip per 21 dieną nuo 3 dalyje nurodyto prašymo gavimo, nustato laikinąsias dvišales apsaugos priemones, kad būtų išvengta sunkiai atitaisomos žalos Sąjungos pramonei, įskaitant atvejus, kai tokia žala geografiškai sutelkta vienoje ar daugiau valstybių narių.

([1]) Susitarimo tekstas paskelbtas OL L, 2026/184, 2026 2 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/184/oj.

8. Atsižvelgiant į tai, kad išsami rinkos stebėsena yra nuolatinis Komisijos veiklos žemės ūkio sektoriuje aspektas, Komisija stengiasi kuo greičiau užbaigti visus su jautriais importui žemės ūkio produktais susijusius tyrimus dėl dvišalių apsaugos priemonių, kad galutinis sprendimas būtų priimtas per keturis mėnesius nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos. Tas laikotarpis gali būti pratęstas, tačiau negali viršyti Susitarimo 9.13 straipsnyje numatyto vienų metų laikotarpio.

9. Apsaugos priemonė gali būti nustatyta, kai atitinkamas Susitarimą pasirašiusios Mercosur valstybės kilmės produktas importuojamas į Sąjungą:

a) tokiais dideliais kiekiais, vertinant absoliučiais skaičiais arba palyginti su Sąjungos gamyba ar suvartojimu, ir tokiomis sąlygomis, kad tai kelia ar gali kelti didelę žalą Sąjungos pramonei, įskaitant atvejus, kai tokia žala arba jos grėsmė yra geografiškai sutelkta vienoje ar daugiau valstybių narių, ir

b) importuojamas kiekis padidėja dėl įsipareigojimų, prisiimtų pagal Susitarimą, įskaitant dėl muitų tam produktui sumažinimo arba panaikinimo.

10. Apsaugos priemonė gali būti laikinas atitinkamam produktui taikomo muitų tarifų sumažinimo tvarkaraščio sustabdymas arba tarifų lengvatos sumažinimas iki didžiausio palankumo režimo lygio arba bazinės normos lygio, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų yra mažesnis.

11. Apsaugos priemonės taikomos dvejus metus ir gali būti pratęstos dar vienam ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui pagal Susitarimo 9.9 straipsnį, jei tenkinamos atitinkamos tokį pratęsimą pateisinančios sąlygos.

3 straipsnis

1. Kol Susitarimas įsigalios, vadovaujantis Susitarimo 23.3 straipsniu, Sąjunga ir viena ar daugiau Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių jį tarpusavyje laikinai taiko nuo antro mėnesio po dienos, kurią atitinkamai viena ar daugiau Susitarimą pasirašiusių Mercosur valstybių Sąjungai praneša apie Susitarimui laikinai taikyti būtinų savo vidaus procedūrų užbaigimą ir patvirtina savo sutikimą laikinai taikyti Susitarimą, pirmos dienos.

2. Data, nuo kurios Susitarimas turi būti pradėtas taikyti laikinai, skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2026 m. sausio 9 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

M. RAOUNA